

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum secundum. De diversis malorum quae sequuta sunt
prodigiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

memoriam Ecclesia numquam sine honoris præfatione usurpauit, qui cum cælis commercium habuerunt, qui que decies mille mortes subire, quam vnâ Fidei syllabam corrumpere maluisse; inquam, quorum gloria in omnia futura sæcula perdurabit. audeant æquiparare.

Quid? an Soles illos, quorum claritas mille Mundis illustrandis satis esse possit, a Luthero lumen mutatueros credimus? An purissimas illas animas, quæ ab omni imperfectione & labe actiones, imago & cogitationes suas defæcere studuerunt, impuro illo monacho, ex sanctimonialis complexibus calenti in disciplinam se tradituros fuisse existimamus? O Luthere miserime! Potuisses tu quidem ab illis lumen mutuari, potuisses veram doctrinæ & morum regulam ab eis discere; sed tu, velut talpa in tenebrosos illis tuis cavernis sepulchris latere, quam salutaribus illis Veritatis radijs illuminari & ex cæco & amfractuoso illo errorum tuorum labyrintho educi prælegisti. At vos, ô Lutherani, Numquid Midæ illius similes estis, qui inconditam & stridulam Satyri fistulam suauissimis tot Apollonum fidibus præferre non dubitatis? Apagite igitur ad rudes illos & Barbaros Schyrtas, qui hinnitu equi aut asini rugitu magis, quam Musico concentu delectantur. Missos vos facio in hoc Mundo, qui vos procul dubio in altero illo alio oculo quam nunc intuebimini, dicentes: *Nos insensati vitam illorum (Catholicorum, Papistarum, Monachorum &c.) estimabamus insaniam & finem illorum sine honore. Ece quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter Sanctos fors illorum est. Ergo errauimus, & iustitia lumen non affulsit nobis &c.*

DE DIVERSIS MALORVM QVÆ sequuta sunt prodigijs.

CAPVT XII.

ARGVMENTVM.

- I. Lutherus Antichristi præcursor, cum totius Mundi supere.
- II. De prodigijs que tunc apparuerunt.
- III. Tres Soles in celo visi sunt.
- IV. Itemq; tres Luna.
- V. Plurima Eclipses Lutheri tempore conspecta.
- VI. Astrologorum de ijs iudicia.

I. **P**OSTEA QVAM tam Orientalis quam Occidentalis Ecclesia monachum illum, qui primum claustris monasterij sui perruptis, omni proculcata subiectione & obedientia, ad pileum quasi omnes vocarat; qui Catholicæ Ecclesiæ antiquitati superbissime illuserat, qui tot seditiones, torbella excitauerat & aluerat, nouam denique religionem, & nouum quasi Deum Mundo inuexerat, tandem sine vilo missionis suæ testimonio, mortuum vidit; non sine causa profecto hunc ipsum & si non Antichristus ipse fuerit, præcursorem tamen eius fuisse, plerique vera pietate & doctrina præstantes viri arbitrati sunt. Præterquam enim quod Lutheri nomen, sicut alibi à nobis dictum est, (a) numerum illum Antichristi nempe 666, præferre: ipse etiam, quantum in se fuit, iuge illud *Missæ sacrificium aboleuit, sacrosanctæ Eucharistiæ eleuationem atque adorationem prohibuit*, quod Antichristum facturum S. Hippolytus prædixit, ab ipso denique consuta religio in multis illi similis est quam ab Antichristo imperatum iri prædictiones testantur; præter hæc omnia, inquam, multa signa & prodigia, quæ aduentum vltimi illius Christi aduersarij, qui in sacra Scriptura etiam *homopeccati* dicitur præcessura sunt, Luthero in Ecclesiam grassante, apparuerunt. De signis vero illis & prodigijs quum cælestium ille rerum secretarius in sua Apolyphi, tum ipse Dominus noster Iesus Christus in Euangelio testatur, ex quibus præcipua sunt quod *Sol lugubri vultu terribis, Luna obscurabitur, planeta omnes alterationem quandam sentient, mare fremens terminos à natura positos egredietur, bello, peste, fame homines ad desperationem vsque affigentur.*

II. Hæc vero omnia Lutheri sæculum vidit; quo admirabiles fuerunt Planetarum combustiones, & tot tamq; stupendæ Eclipses, stellarum vero præcipue errantium terribiles formæ apparuerunt; Sol ferrugineo, mox sanguineo vultu conspiciendum se præbuit: & crux nigra, itemque aquila & leo mutuo se complexi, toti quasi flammis lucentes visi sunt. *Recens ante confederationem Principum Germanis, inquit Peucerus Lutheranus, cum Gallie rege, Anno MDLI circa tertiam à Solis exortu horam, XXI. Martij conspeximus Parelia, qua nitore propemodum Solem antecellebant. Erant arcu connexa Iridis variato coloribus, & in Occasum vergente, quæ consequentur duo alij, corniculata specie, minores multo & angustiores iisdem insignes coloribus, seq; exteriore contingentes ambitu eorum alter conuersis in Solē cornibus, auer*

alter atq; in Occasum porrectis, diutius unius hora spacio cernebatur. Quæ vero portenderint, eventus ostendat.

Aliud deinde prodigium apparuit, in quo tres Soles conspecti sunt, & inter hos duo parelia tanta claritate, ut Solem ipsum illum astrorum regem, obscurasse pene viderentur: & quidem eo ipso tempore quo contra Imperatorem occultæ fiebāt conspirationes Peucerum ipsum audiamus. Anno MDXLI. aliam vidimus pareliorum faciem. Sol velut in centro consistebat: eum duo cingebant circuli lucidi, in ambitu interioris utrimque nitēbat parelius, ceterum ad extremum terminum diametri per centrum solis traiecti, constitutum; exteriorē arcus, iridis colore varius, effigie falcis, cornibus in Septentrionem versis inscindebat. Quæ coniunctiones Regum & Principum, qui motus sint sequuti, notum est.

III. Tres illi Soles, qui & tum & postea apparuerunt, tumultus & seditiones contra omnes fere Reges & Principes, quos religionis prætextu subditi imperio spoliate conati sunt, excitatas præsignificaverunt. Si Astrologis credimus, in ista apparitione sol Regem seu Principem repræsentat, parelij vero eos qui Regi vel Principi rebellant. Nam sicut parelij soli lumen suum quasi suffurantur, aut certe splendorem eius imitari conantur, sic rebellium unicum votum & scopus est; regibus coronas de capite decutere sibi, imponere, legitimis heredibus & successoribus exclusis uti Apoc. 9. S. Joannes prævidit futurum in locast. s. Circuli diversi colores qui novos eiusmodi soles cingunt, varias artes ac fraudes denotant, quibus rebelles pessimos suos conatus palliant & occultant. Testantur historię, (b) sub Octavij M. Antonij, & Lepiditrium viratu, quo Roma in suo sanguine pæne natare visa est, tres itidem Soles in cælo apparuisse. Quemadmodum vero duo falsi soles ex his non multo post evanuerunt, uno Sole relicto qui vero & nativo lumine lucret; sic ex Triumviris illis, duobus Antonio & Lepido sublatis, totius Mundi imperium penes unum solum Augustum remansit. Ab Astrologis & alijs qui naturam & cursus astrorum curiosius observant, proditum invenio, parelios hos, velut indices fuisse occultorum consiliorum, atque in perniciem regnum clam initarum societatum, in cælo eminentes omnibusque obvis nitentes. Quemadmodum vero species illæ, quamvis expressam referant faciē, fulgeantq; Solis instar, adeo clarè ac nitidè, ut suo illum splendore nonnunquam obsuscant, durentque quantumvis diu; tamen dissipantur tandem & dispereunt: ita fere coniunctiones confederat-

tioneque opprimendorum eorum causâ, qui verum patiuntur, inita, in nervum erumpunt ac dissiliunt, ipsi, exitio sunt auctoribus, quantumvis artibus devineantur ac munitantur vinculis, feliciterque initio procedant. (c) Paganis olim solenne fuit, si quando parelij eiusmodi conspecti essent; ad deos suos placandos supplicationes indicere & sacrificia offerre. Magni nominis historici referunt, eo die quo ille quem universa non capit Mundi machina, parvulus stabulo includi voluit, tres in Oriente Soles apparuisse; qui in unum dein coierint; quo sanctissimæ Trinitatis, Patris & Filij & Spiritus sancti, unius mysterium significatum fuit.

VI. Non equidem ignoro naturales eiusmodi pareliorum causas à Meteorologis assignari, qui dicunt esse quasdam imagines, nubi rosida & fulgenti imprellas, subtili aliquo humore inter visum nostrum & Solem, in nube rotunda & æquali, Solique opposita, sese obijcente. Tunc enim Solis radios in nubem eiusmodi incidentes, in nostris oculis ex reflexione tamquam in speculo, similem plane Solis figuram repræsentare. Et sane minus hoc mirum videri potuisset meteorum, si Sole oriente vel occidente contigisset; quando nimirum eius radij imbecilliores sunt quam ut nubes, in quibus, illa sit reflexio, discutere possint; quas tempore meridiano facile discutere possunt. Ut vero parelia eiusmodi pleno & medio die conspiciantur, vix sine miraculo contingere potest; neque umquam evenisse legitur: quam circa Bosphorum aliquando, cuius rei Aristoteles & Plinius (d) faciunt mentionem. Hoc vero ipso longè mirabilius est, tres Lunas eodem videri tempore, sicut Anno M D L I. contigit. Vix enim tam debile Lunæ lumen sine miraculo eiusmodi reflexionem causare potest. Hinc Cardanus de Subtilitate ait, minus mirum esse si tres Soles, quam si duæ Lunæ simul viderentur. Et Plinius (e) tamquam rem prodigiosam notat, quod Cneo Domitio & C. Flamini Consulibus tres Lunæ in cælo apparuerunt. At Germania Anno MCCC XIV. tres vidit non sine stupore, ingentium malorum, quæ paullo post sequuta sunt; prænuncios, Ludouico Bavaræ & Friderico Austriaco de Imperio, Electorum dissensionibus miserabiliter distracto, cum magna hominum strage & regio-

b Vid. Dion. l. 45. & 47. Plin. lib. 2. c. 31. Euseb. in Chron. Cocci. in Thesau. Cathol. lib. 2. fol. 60. c. Vid. eund. Peucer. de Divin. d. Lib. 2. cap. 32. c. Lib. 2. cap. 35.

num clade, inter se dimicantibus. Similem pro-
dolor ac peiorem eiusdem Imperij cladem, à
Luthero eiusque discipulis illatam nostra ætas
vidit.

Hic silentio præterire non possum tot tamque
admirabiles Eclipses, quæ prodigioso isto sæculo
contigerunt. Fateor equidem ex constanti mo-
tuum caelestium lege ista portenta fieri, si quis
tamen causam cur ea Lex ab auctore naturæ san-
cita sit, requirat, & exempla à multis congesta &
longo vsu obseruata diligenter inspiciat, non infi-
ciari poterit nullam vnquam fuisse eclipsin quæ
non suos habuerit effectus. Quum enim hoc mu-
nus luminaribus tribuisset Deus, ut præssent diei
ac nocti: Sol tùm fugatis abactisque tenebris, gra-
tia ac diuinis operibus necessaria luce terras per-
funderet, tùm interdum vegetaret & afficeret ter-
rena cuncta lumine, & calore & vivifico; Luna
tùm caliginem noctis nimiam discuteret, tùm ri-
garet diurno calore plusculum desiccata corpora:
si quæ functionem hanc impediret, extincto vel
obumbrato lumine alterutrum, id siq̄ loco acci-
pi voluit ac considerari, non vero contemni ac ri-
deri. sicut ipse dicit, *Erunt vobis in signa*. Certe
priscos non sinè horrore Eclipses aspexisse, & ad
placandam numinis iram, solennes supplicationes
sacrificia & Processiones decreuisse legimus.
Quamdiu vero Sol Mundo huic illuxit, nullo
sæculo plures ac terriores eclipses contigerunt
quam isto de quò loquimur. Dum enim tota Ger-
mania hinc ad extirpandam, illinc ad defenden-
dam hæresia arma sumit; Luna tota sædum in
modum ter atra caligine inuoluta fuit; Sol vero
plus deince sui orbis obfuscatus, adeo ut quibus-
dam locis interdum stellæ illuxerint ac conspectæ
sint. Sequenti vero anno MDL. tota Luna terræ
vmbra obscurata fuit, Sole piscium sedem obri-
nente, & ibidem Venere ac Mercurio concurren-
tibus, Marte vero ex Cancro triquetro radio om-
nes feriente.

VI. Quos autem (inquunt Astrologi) concitauer-
int tumultus, quas attulerint mutationes, quos
portenderint religioni opinionum motus ac dis-
sensiones, defectus isti, satis notum est: solis præ-
sertim defectus, quem à cæli culmine inclina-
tùm deductumque in *ἑκκαταφορὰν* (f) sub Vir-
ginis sidere, è vestigio conseq̄ebatur Libra, in cæ-
li loco vocatò *Ἰδός*, vehens Martem, ab vna par-
te quadratis Iouis, ab altera trigonis Saturni ex-
positum radijs: qui vterque locus religioni præ-

ficitur, & cæli & Zodiaci: sed libram Astrologi
specialiter Christianæ religioni præsidere volunt;
quæ postea ita exagitata fuit, ut magna pars vix
quidquam ex ea retinere videretur. Infinita pro-
digia, visa horrenda, terribiles cæli aspectus, & o-
stenta, quæ miseræ Germaniæ, nostrarum in Gal-
lia miseriarum fonti, ingentem metum primum,
deinde calamitatem influxerunt, omitto, à Peuce-
ro libro XV. collecta: ut & illud, quod ad Bockel-
heim Hildesiæ oppidum è terra copiosi sanguinis
rius profuxit, & non procul à Mersburgo magna
palus in cruorem versa adeo rubuit, ut immerisa
quæuis tingeret: itemque quod aristæ sanguinè
guttatim extillarunt, & paulo ante Mauritij Sax-
onis cum Alberto Brandeburgico conflictum,
cælum sanguine pluit, Quid multis? Sanguine tùm
omnia plena erant; sanguinem omnia spirabant.
Peuceros ait, existimare se eiusmodi prodigia &
ostenta vel Dei manu vel Angelorum ministerio
formari, ac hominum generi spectanda proponi,
ut ex his quæ ventura sint discamus, nisi cum Epi-
curo sentire quis velit, Mundum fortuito guber-
nari. Illud certum est, religionis schisma quam-
plurima ostenta & prodigia semper præcessisse.
*Antequam VVandali in Africam irruissent, & floren-
tissimas ibi Ecclesias misere affligerent, templum S. Fau-
sti, ut Victor Vticensis scribit, (g) densissimis, & qui-
dem sædum odorem exhalantibus tenebris obtectum
fuit, nulla plane apparente causa quam diuini ira nu-
minis. Quo tempore Henricus IV. Imperator contra
Gregorium VII. Pontificem rebellauit, visa
sunt non procul à Tornaco in patenti campo duo
velut serpentum agmina inter se concurrere &
dimicare. Henrico V. contra Pascalem & Gelasium
schisma faciente, generalis terra motus existisse legitur,
quo plurima templa & adificia fuere prostrata. Et tū
vero mihi consilium non est, seditiones, bella, vr-
biùm occupationes, direptiones, instructas acies,
commissa prælia, infinitorum hominum cædes,
regionum & regnorum euastationes prolixè per-
sequi, quod hæc omnia ab alijs descripta existunt
(h) integram tamen historiam eorum quæ in Ger-
mania acciderunt, quam potero paucis compre-
hensam lectori ob oculos ponere operæ precium
vide-*

Mm 3
*fid est pars cali in Signifero qua totidem partibus in
demersum octiduum punctum signiferi præcessit, quos
partibus in emerfu anaphora ab horoscopo relinquitur te-
ste Bud. de Ass. g. Lib. 2. Sigeb. Anno 1159. h. Sigon. l. 10.
de Reg. Italia.*

videretur; quod in ijs velut imago quædam videatur sanctissimarum turbatum, quæ non multo post in Francia exorta, florentissimum regnū gravissimè affixerunt. Est enim hominis quum suo ocio tū aliorum patientia abutentis, lectorem longarum iam ante notarum narratione detinere.

DE INITIO BELLII INTER CAROLUM V. IMPERATOREM & PROTESTANTES.

CAPUT XIII.

ARGUMENTUM.

- I. *Tota Germania ad bellum separat.*
- II. *Franciscus I. Galliarum Rex Protestantium conatus Carolo Imperatori aperit.*
- III. *Sleidani mendacium & in Regem Gallie calumnia.*
- IV. *Imperator & Protestantes exercitus conscribunt.*
- V. *Protestantes Imperatori titulum Imperialem denegant.*
- VI. *Bellum etiam indicunt.*

CUM Lutero hæresis Lutherana nequaquæ fuit mortua; ut quæ iam nimis altas radices egerat, & per Principium dissidia, odia & factiones, vulgata hæreseon fulcra & sustentacula, longe lateque fuerat propagata; alijs, Protestantium factioni in dies auferenti, sese adiungentibus, ut de hostibus sese vindicarent; alijs ut in prædæ, quam ex bonis Ecclesiasticorum sperabant, societatem venirent. Nec tamen deerant, qui in tanta rerum omnium perturbatione quum veterem religionem & maiorum sacra, tum obedientiam erga Imperatorem conservare anniterentur. Multi etiam tam vindicandi se quam crescendi studio, (ut in civilibus dissensionibus fieri solet) ab una parte repulsi, ad alteram sese adiungebant; adeo ut vix quisquam esset qui non alterutri, vel Catholicorum vel Protestantium federi esset adscriptus. Validior tamè Protestantium erat factio. Melior Catholicorum, nonnulli occasione vel tēpori vellicabantur, quos à maleficio Imperatoris cohibebat præsentia; e quorum numero fuit Fridericus Palatinus Elector, qui licet Argētorato Paulum Fagium ad novam in ditione sua ordinandas Ecclesias evocasset, rem tamen distulit, & ab armis quam diu bellum duravit, abstinuit. Aliqui etiam

quamvis religionis Catholicæ observantissimi, non tamen quo par erat, ad eam defendendam zelo incumbebant: cui hominum generi Solonis leges infamiam inurēdam statuunt, ijs scilicet qui in bello civili, neutri se parti adiungunt. De Bavariæ Duce sic loquitur in historia sua magnus Alcantaræ Commendator: *Bavaria Dux quamvis esset Catholicus, ita tamen frigide, ne dicam timide agebat, ut diu in suspensio omnes teneret: ex quo Imperatoris conatus plurimum fuerunt retardati.* Econtra Protestantium numero quidam aperte Cæsarianarum partium se ferebant: ut Albertus & Joannes Brandeburgici, Mauricius & Augustus fratres Duces Saxonie, & alij, qui Augstana quidem erant Cōfessionis, sed à Smalcaldico federe alieni. Etsi vero Imperator tamquam benignissimus Princeps initio nihil intermitteret, ut eorum quos alieniores à se esse animadverterebat, animos sibi reconciliaret; interim tamen, cum prudens militiæ dux, ad bellum omnia diligenter præparabat, ut qui pacem ferre non possent, bello eos persequeretur; & ad obedientiam reduceret; non ignorans, præcipitibus morbis præcipitia adhibenda esse remedia. Sed & facile intelligebat, Germanos natura feroces, nova insuper iam Lutheri religione imbutos, sine vi domari non posse. Jam ante omnia illorum consilia & conatus exploraverat, in primis ex colloquio quod per Galliam iter faciens, cum rege habuit. Hoc loco si paullulum digrediar, & aliquid à proposito nostro non alienum, quod quæ apud neminē scriptorum, quod sciam, extet, indicem, Lectori rem me non ingrati facturum puto.

II. Jacobus Matignonus, Franciæ Marefchallus, qui Henrico III. & IV. regnantibus Aquitanie summa cum laude præfuit, mihi narravit, Annæ Memorantio Franciæ Conestabili post prælium San Laurentianum captivo, se in eadem custodia asservato, audiente, à quibusdam Protestantibus fuisse exprobratum, quod omnia quæ cum Rege secreto egerant, Imperatori prodidisset: idque Granvellanum postea non dissimulasse, & Regem ipsum ista se inscio per Conestabilem Imperatori enunciata, per Langæum Legatum suum, ad Smalcaldici federis Principes sese excusasse. Tum Co, nestabilem omnem rei seriem exposuisse, nimirum, quum forte Imperator in sermone quem cum rege habebat, magnatis cuiusdam Hispani fecisset mentionem, qui rogatus ut Carolum Borbonium hospitio suo exciperet, his verbis responderit:

Inro